

Тихолаз Софія Іванівна, к.пед.н., доцент

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Формування в процесі вивчення курсу «Латинська мова і основи медичної термінології» мовленнєвої компетентності як важливої складової професійної готовності майбутніх лікарів доцільно розглядати з двох точок зору: з особистісної – як формування ціннісного ставлення до слова через роздуми над інформацією, закладеною в ньому, і співвіднесення її зі змістом медичної діяльності; з соціальної – цілеспрямоване використання слова як засобу забезпечення спадкоємності стародавніх культур, збереженої в медичній термінології, свідоме і грамотне користування невичерпною скарбницею латинської мови, коректне її вживання.

З метою забезпечення суб'єктної позиції студентів у процесі вивчення латинської мови та основ медичної термінології слід широко використовувати проблемні методи навчання: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький методи. Так, наприклад, під час вивчення анатомічної термінології студентів можна ознайомити з назвою анатомічного утворення «tendo (Achillis) calcaneus – п'яткове сухожилля, ахіллесова п'ята». У них природним чином виникає питання: як з'явилася така назва? При цьому не варто давати готової відповіді, натомість запропонувати студентам самостійно з'ясувати етимологію цього номена, ознайомившись з міфом про героя грецької міфології Ахілла, який мав єдине вразливе місце – п'ятку, куди і було спрямовано смертельну стрілу, коли він незброєний прийшов до храму. Студенти, як правило, не обмежуються знайомством тільки з одним міфом, а намагаються виявити інші сліди грецької міфології в термінах анатомічних, фармацевтичних, клінічних розділів. Так студенти можуть виявити, зокрема, що назва першого шийного хребця «atlas, atlantis», що тримає череп, пов'язана з грецьким велетнем Атлантом, який був

покараний за участь у боротьбі титанів проти Зевса: він мусив довіку підтримувати небосхил; «arachnoidea mater encerephali – павутиноподібна оболонка головного мозку» походить від імені грецької героїні Арахни, яка кинула виклик богам у мистецтві ткацтва, за що і була Афіною перетворена на павука (гр. arachne). Рослина «Adonis vernalis – горицвіт весняний», названа так на честь прекрасного хлопця Адоніса, в якого була закохана Афродіта і який загинув на полюванні від іклів кабана, а жовті квіти звіробою «Hypericum» за легендою вперше вирости там, де впали краплі крові відсіченої голови Йоанна Хрестителя. Назву захворювання «caput Medusae – голова медузи», що являє собою розширення підшкірних вен передньої черевної стінки із змієвидним розгалуженням навкруги пупка, пов'язують з міфічним створінням Медузою-Горгоною, голову якої замість волосся вкривали змії.

Подібні екскурси в історію слова не тільки полегшують запам'ятовування студентами термінологічної лексики, але й розвивають їх інтерпретативні здібності, формують інформаційну культуру (звернення до античної літератури, робота з Енциклопедичним словником медичних термінів, етимологічними словниками), стимулюють інтерес до вивчення історії медичної професії. Виконання завдань на визначення етимології термінів латинського походження допомагає майбутнім лікарям побачити спадкоємність мови, яка є джерелом формування не тільки медичної термінології, але й загальноживаного лексичного словника (університет, корпус, лектор, екзамен, професор, доцент, семестр, консультація, факультет, лаборант, аудиторія тощо). Ця робота сприяє формуванню у студентів грамотності й здатності адекватно вживати професійну лексику в конкретних мовних ситуаціях, а також допомагає їм оволодіти спадком античної культури, збереження мовою медицини.

Література

1. Аксенова Г.И. Студент как субъект образовательного процесса / Г.И. Аксенова. – Рязань: РИНФО, 1998. – 160 с.
2. Денисова О.В. Становление профессиональной идентичности студента-медика в образовательном процессе вуза: автореф. дисс. на соискание науч.

степени канд. психол. наук: спец. 19.00.07 “Педагогическая психология” / О.В. Денисова. – Екатеринбург, 2008. – 25 с.

3. Неловкіна Берналь О.А. Педагогічні умови формування професійної спрямованості студентів медичних спеціальностей / О.А. Неловкіна Берналь // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – Ч. 1. – № 10 (197). – С. 12-21.

4. Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110101 "Лікувальна справа" напряму підготовки 1101 "Медицина". Затв. МОН України №239 від 16.04.03. – Київ: Міністерство освіти і науки України, 2003. – 119 с.

5. Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110101. "Лікувальна справа" напряму підготовки 1101 "Медицина". Затв. МОН України №239 від 16.04.03. – К.: МОН України, 2003. – 43 с.

6. Тихолаз С.І. Розвиток професійної спрямованості майбутніх лікарів: Методичні рекомендації / С.І. Тихолаз – Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2010. – 62 с.